

Sygn. akt IV CSK 400/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku B. S., M. W., E. Y. i U. Z.
przy uczestnictwie J. B., S. B., H. K., K. K., S. P., K. M., M. L., X. L. i P. L.
o nabycie prawa własności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 grudnia 2013 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania K. K., K. M. i P. L.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 29 listopada 2012 r., sygn. akt I Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnicy K. M., P. L. i K. K. wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 listopada 2013 r., którym uwzględniono apelację wnioskodawczynie M. W. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 10 czerwca 2011 r., stwierdzając nabycie z mocy prawa z dniem 4 listopada 1971 r. własności bliżej określonej nieruchomości rolnej przez J. J. W. i M. K. W. we wspólności ustawowej małżeńskiej.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania zważył:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia zmierzającym do ujednolicenia orzecznictwa, zatem przepisy ją regulujące podlegają ścisłej wykładni z uwzględnieniem w szczególności interesu publicznego, któremu zasadniczo ten środek służy. Zgodnie z powołanym przepisem skarga kasacyjna może zostać przyjęta do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga jest oczywiście uzasadniona. Wymienione kwalifikowane przesłanki wskazują, że przyjęcie do rozpoznania jest usprawiedliwione jedynie wtedy, gdy skarga realizuje cele ustawowe. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Z tych przyczyn nie zawsze, nawet gdy rozstrzygnięcie oparte zostało na błędnej subsumpcji czy dokonano wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nie rozpoznaje on sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który

umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są przesłanki uzasadniające publicznoprawne cele skargi. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi.

Uczestnicy wskazali jako podstawę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oczywistą jej zasadność. Skarga kasacyjna może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli zarzuty w niej zawarte są zasadne "na pierwszy rzut oka" (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej danego zagadnienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012r. I PK 164/11). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaga wykazania niewątplivej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skarżący powinni w uzasadnieniu zawrzeć wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się oczywistość naruszenia prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Brak podstaw do przyjęcia oczywistej zasadności naruszeń powołanych w skardze.

Skarga opiera się na zarzutach naruszeniach art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250 ze zm.) polegających na błędnym przyjęciu, że rodzice wnioskodawczyni objęli sporną nieruchomość w posiadanie na podstawie umowy o dożywocie, zawartej bez zachowania formy przewidzianej prawem, chociaż do zawarcia takiej umowy nie doszło, oraz błędnym przyjęciu, że byli oni samoistnymi posiadaczami spornej nieruchomości od 1965 r., stąd domniemywać można zawarcie nieformalnej umowy o dożywocie, podczas gdy przepis ten nie wiąże skutków prawnych z okresem posiadania nieruchomości, a faktu zawarcia umowy nie należy domniemywać. Ponadto wskazuje ona na naruszenie art. 908 § 1 k.c.

polegające na jego zastosowaniu w sytuacji, gdy ze stanu faktycznego sprawy wynika, że pomiędzy rodzicami wnioskodawczyni a W. K. nie doszło do zawarcia umowy o dożywocie. W ocenie Sądu Najwyższego nie uzasadnia to przyjęcia oczywistej zasadności naruszeń stanowiących podstawę skargi. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy wyczerpująco przedstawił okoliczności, które w jego ocenie uprawniają do przyjęcia, że pomiędzy J. K. a rodzicami wnioskodawczyni doszło do zawarcia w formie ustnej umowy, którą można byłoby zakwalifikować jako umowa dożywocia. Ustalenia tego, nawet jeśli dokonano go przy ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego odmiennej, niż ocena Sądu Rejonowego, wywody skargi nie podważają w takim stopniu, aby można było je uznać za oczywiście błędne.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

aw

es